

27. 5. 2004

VeźmĚte, prosĚme, na vĚdomĚ, Źe text ělĚnku odpovĚdĚ platnĚ prĚvnĚ ťpravĚ ke dni publikace.

Ochrana spolećnĚkŮ pŕĚ slućovĚnĚ akciovĚch spolećnosti - ěast V.

Znalce mŮžeme oznaćit za dalĚĚ prvek ochrany akcionĚrŮ ťćastnĚicĚch se akciovĚch spolećnosti na fŮzi. Znalec pro fŮzi musĚ bŮt jmenovĚn soudem. Znalec musĚ vykazovat znalost odbornĚ strĚnky vĚci a splŇovat podmĚnky kladenĚ na nĚj zĚkonem. Soud mŮže jmenovat dva znalce pro fŮzi a to pro nĚkterĚ nebo vĚsćchny zŮćastnĚnĚ spolećnosti. NĚvŕh na jmenovĚnĚ znalce pro fŮzi podĚvĚ pŕedstavenstvo zŮćastnĚnĚ spolećnosti se souhlasem dozorcĚ rady. Znalcem pro fŮzi mŮže bŮt jmenovĚna i osoba, kterĚ provĚdĚ ocenĚnĚ jmĚnĚ podle § 69a odstavec 6 ObchZ.

DalĚĚ sloŹky ochrany spolećnĚkŮ pŕĚ sloućenĚ akciovĚch spolećnosti

V ěasti I. aŹ III. byly uvedeny stĚŹejnĚ prvky ochrany akcionĚrŮ slućujĚcĚch se spolećnosti. Vedle toho vĚak mŮžeme nalĚzt nĚkterĚ dalĚĚ ustanovenĚ, kterĚ lze považovat zcela nebo ěĚstećnĚ za ustanovenĚ slouŹicĚ ochranĚ akcionĚrŮ pŕĚ fŮzicĚh.

Na prvnĚm mĚstĚ je tŕeba jmenovat zvlĚĚtnĚ ustanovenĚ o odpovĚdnosti za Źkodu. ćlenovĚ pŕedstavenstva a dozorcĚ rady zŮćastnĚnĚch spolećnosti a znalec nebo znalci pro fŮzi, kterĚ zpracovali znaleckou zprĚvu pro tyto spolećnosti, odpovĚdĚjĚ spolećnĚ a nerozdĚlnĚ za Źkodu, kterĚ vznikla poruĚnĚm jejich povinnosti pŕĚ sloućenĚ, a to dle obecnĚ ťpravy nĚhrady Źkody v obchodnĚm zĚkonĚku. OdpovĚdnĚ osoba se mŮže zpŕostit odpovĚdnosti v pŕĚpadĚ, Źe prokĚŹe jednĚnĚ s pĚćĚ rĚdnĚho hospodĚre. Uplatnit prĚvo na nĚhradu Źkody lze v pĚtiletĚ promlćecĚ lhŮtĚ. Tato lhŮta poćnĚ bĚŹet od okamŹiku, kdy se zĚpis sloućenĚ do obchodnĚho rejstŕĚku stal ťćinnĚ vŮćĚ tŕetĚm osobĚm. V situaci, kdy soud rozhodne o poruĚnĚ povinnosti nĚkterĚho z vĚĚe uvedenĚch subjektŮ, a o tom, Źe mĚ plnit z titulu nĚhrady Źkody, tak je toto rozhodnutĚ pro odpovĚdnĚ osoby co do pŕĚznanĚho prĚva zĚvaznĚ i vŮćĚ ostatnĚm oprĚvnĚnĚm osobĚm.

DĚle lze ochranu akcionĚrŮ spatřovat v ustanovenĚch, kterĚ stanovĚ zvlĚĚtnĚ formu pro nĚkterĚ prĚvnĚ ťkony, k nimŹ pŕĚ fŮzi dochĚzĚ. JednĚ se o formu notĚrĚskĚho zĚpisu. Dle zĚkona je uloŹena povinnost poŕĚdit notĚrĚskĚ zĚpis o smlouvĚ o fŮzi a o rozhodnutĚ valnĚ hromady o fŮzi. Vedle toho se notĚrĚskĚ zĚpis vyŹaduje takĚ v pŕĚpadech, kdy se akcionĚrĚ vzdĚvĚjĚ nĚkterĚch svĚch prĚv (na zprĚvy, na pŕĚzkum fŮze, na dorovnĚnĚ).

Znalce mŮžeme oznaćit za dalĚĚ prvek ochrany akcionĚrŮ ťćastnĚicĚch se akciovĚch spolećnosti na fŮzi. Znalec pro fŮzi musĚ bŮt jmenovĚn soudem. Znalec musĚ vykazovat znalost odbornĚ strĚnky vĚci a splŇovat podmĚnky kladenĚ na nĚj zĚkonem. Soud mŮže jmenovat dva znalce pro fŮzi a to pro nĚkterĚ nebo vĚsćchny zŮćastnĚnĚ spolećnosti. NĚvŕh na jmenovĚnĚ znalce pro fŮzi podĚvĚ pŕedstavenstvo zŮćastnĚnĚ spolećnosti se souhlasem dozorcĚ rady. Znalcem pro fŮzi mŮže bŮt jmenovĚna i osoba, kterĚ provĚdĚ ocenĚnĚ jmĚnĚ podle § 69a odstavec 6 ObchZ. Znalec pro fŮzi mĚ prĚvo vyŹadovat od zŮćastnĚnĚch spolećnosti, je ovlĚdajĚcĚch a jimi ovlĚdanĚch osob vĚsćchny informace a pĚsemnosti, kterĚ jsou potŕebnĚ ke zpracovĚnĚ znaleckĚ zprĚvy o fŮzi, a mĚ prĚvo provĚdĚt u tĚchto osob potŕebnĚ ŹetŕĚnĚ.

Posledním zmíněným ochranným prvkem při sloučení je právo akcionáře uplatnit u soudu žalobu na neplatnost sloučení. Neplatností sloučení se rozumí jednak neplatnost smlouvy o fúzi a jednak neplatnost usnesení valné hromady o sloučení podle § 183 ObchZ ve vazbě na § 131 ObchZ.

Uplatnit lze toto právo pro rozpor s právními předpisy nebo stanovami, a podle § 220h odstavec 1, i pokud je v rozporu s návrhem smlouvy o fúzi. Není-li předmětné právo uplatněno do 3 měsíců od konání valné hromady, která rozhodovala o sloučení, nebyla-li řádně svolána, ode dne, kdy se oprávněná osoba mohla dovědět o konání valné hromady, nejdéle však do 1 roku od konání valné hromady, tak právo zaniká.

V případě, že je podán návrh na vyslovení neplatnosti smlouvy o fúzi, tak musí být návrh na zahájení řízení o neplatnosti smlouvy o fúzi spojen s návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, která rozhodovala o sloučení. Za uvedené situace nelze díky § 83 odstavec 2 občanského soudního řádu, aby další oprávněné osoby podávali nové návrhy, ale z těchto oprávněných osob se stanou vedlejší účastníci¹.

V ustanovení § 220h odstavec 2 a 3 jsou stanoveny příklady, kdy nevzniká právo podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady o sloučení ani smlouvy o fúzi, přestože došlo k porušení zákona. Tato problematika se jeví jako ne zcela jednoduše řešitelná, neboť možnost podat návrh na zahájení řízení nelze efektivně zakázat. Pokud by k takovému návrhu přece jen došlo, tak lze mít za to, že navrhovatel, tedy žalobce, nemůže mít ve věci úspěch².

V případě, že soud nevysloví neplatnost usnesení valné hromady o sloučení z důvodu, že byl pravomocně povolen zápis sloučení do obchodního rejstříku, tak mají oprávněné osoby do 3 měsíců ode dne, kdy nabylo právní moci usnesení o zamítnutí návrhu z důvodu, že bylo sloučení zapsáno do obchodního rejstříku, změnit předmět návrhu řízení na řízení dle § 220k (část II.) nebo na řízení o náhradu škody (nikoli i o přiměřené zadostiučinění podle § 131 odstavec 4 ObchZ), jestliže takové řízení, již neprobíhá.

Probíhá-li řízení o neplatnosti usnesení valné hromady, která rozhodovala o sloučení, nebo smlouvy o fúzi, a je-li důvod neplatnosti napravitelný novým usnesením valné hromady nebo uzavřením nové smlouvy o fúzi, tak je soud povinen poskytnout přiměřenou lhůtu pro uzavření nové smlouvy o fúzi nebo přijetí nového usnesení valné hromady.

Závazky, které vznikly od rozhodného dne sloučení do rozhodnutí soudu o neplatnosti smlouvy o fúzi nebo usnesení valné hromady o sloučení, jsou k tíži a ve prospěch nástupnické společnosti zavázány a oprávněny společně a nerozdílně všechny zúčastněné společnosti.

¹ Zima, P., K tzv. hromadným žalobám, Právní rozhledy, ročník 11, číslo 4, str. 178 a násl.

² Štenglová, I.in Obchodní zákoník, komentář, 6. vydání, C.H.Beck, Praha, 2001, str. 912

Další články:

- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. - jednatelé](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Když korporátní neshody nestačí: soudní zásah do účasti společníka jako krajní řešení](#)